

Aids en Afrika

Een optelsom van armoede en onwetendheid

Aids is de meest voorkomende doodsoorzaak in Afrika. Ten zuiden van de Sahara is 1 op de 12 mensen besmet met het HIV . Het zijn vooral jonge mensen. Velen van hen zullen hun 35e levensjaar niet halen.

Wereldwijd hebben ongeveer 33 miljoen mensen HIV en daarvan woont tweederde in Afrika. Voornamelijk in de landen ten zuiden van de Sahara. Het westen ziet aids als een ziekte die getemd is, sinds het hier geen dodelijke ziekte meer is. Maar in zuidelijk Afrika is het een pandemie die hele generaties wegvaagt. Waarom is Afrika een koploper als het gaat over aidsslachtoffers? Waarom verspreidt de ziekte zich nog steeds in Afrika?

Oorzaken van de verspreiding van aids

Armoede en onwetendheid zijn over het algemeen de hoofdredenen voor de snelle verspreiding van aids in Afrika. Vechten tegen aids is tegelijk een strijd tegen armoede, drugs- drankmisbruik en analfabetisme. Verder speelt ook de ontkenning van de oorzaken van HIV en aids, de mobiliteit van de bevolking, de zwakke positie van de vrouw en de vele gewapende conflicten mee.

Verspreiding van Aids

Onveilig vrijen is een bekende oorzaak voor verspreiding van HIV. Maar het virus wordt ook van moeder op kind doorgegeven. Als de moeder seropositief is, kan het kind besmet worden bij de geboorte of door borstvoeding. Een ander voorbeeld van verspreiding is via een bloedtransfusie met besmet bloed. De kans hierop is in Nederland vrijwel uitgesloten, omdat het bloed eerst wordt getest. In Afrika gebeurt dit helaas niet altijd.

Taboe

HIV en aids zijn in Afrikaanse landen vaak een groot taboe. Het taboe rond de ziekte heeft tragische gevolgen. Veel geïnfecteerden worden verstoten, mensen zijn bang om zelf slachtoffer te worden. Hierdoor is de drempel om zich te laten testen hoog. Vooral vrouwen durven zich vaak niet te laten testen, uit angst dat ze verstoten worden. Terwijl tijdens de zwangerschap het erg belangrijk is om je te testen zodat er voorkomen kan worden dat het kind ook besmet raakt.

Ontwikkeling van het land

De aidsproblematiek heeft grote gevolgen voor de ontwikkeling van de economie van Afrika. Mensen die eigenlijk de beroepsbevolking zouden moeten vormen, vallen uit. Dat is dus eigenlijk de hele werkende generatie waar een land het nou net van moet hebben. Dat betekent bijvoorbeeld dat de scholen te weinig leerkrachten hebben en kinderen dus geen onderwijs krijgen. En dat er te weinig geschoold medisch personeel beschikbaar is om de mensen met aids te behandelen.

Aids in Zuid-Afrika

Zuid-Afrika heeft de bedenkelijke reputatie leider in de HIV/Aids-pandemie te zijn. Het aantal HIV-geïnfekteerden is in Zuid-Afrika het hoogst van heel Afrika. Het beleid van de voormalige Zuid-Afrikaanse president Mbeki heeft hier een groot aandeel in gehad. Vanuit de politiek werd er namelijk ontkend dat aids een probleem was en werd er geen aandacht geschonken aan voorlichting.

Positie van de vrouw

Inmiddels zijn er veel voorlichtingscampagnes geweest in Zuid-Afrika. Een groot deel van de bevolking in Zuid-Afrika weet hoe je aids oploopt en overal in het land zijn gratis condooms te krijgen. Maar toch blijft in Zuid-Afrika het aantal geïnfekteerden stijgen. Onderzoek wijst uit dat kennis over HIV-infectie nog niet betekent dat gedrag verandert. Veel Zuid-Afrikaanse mannen blijven weigeren condooms te gebruiken of zich tot 1 vrouw te beperken. Volgens velen heeft dit te maken met de zwakke positie en onderdrukking van de vrouw. Zolang de maatschappelijke positie van vrouwen zo beroerd is, kunnen zij niet onderhandelen over condoomgebruik of trouw. Er speelt ook mee dat Zuid-Afrika een bijzonder gewelddadig land is. Net als de aids-cijfers horen de misdaadcijfers tot de hoogste ter wereld. Zolang verkrachting en huiselijk geweld realiteit zijn, blijft veilige seks voor vrouwen onbereikbaar.

Oorlog en conflict

Er is een duidelijk verband tussen de aids- en geweldsepidemie. Door jarenlange oorlog en conflicten zijn de gezondheidszorg en het onderwijssysteem vaak compleet ingestort. Dikwijls zijn deze instabiele landen economisch onderontwikkeld. Afstanden zijn lang, er zijn nauwelijks wegen en er is een groot gebrek aan transport. Denk ook aan vluchtelingenkampen; ziektes en virussen verspreiden zich daar snel.